

Dvikarmaka verbs

Amba Kulkarni

Department of Sanskrit Studies,
University of Hyderabad,
Hyderabad

Course Code: OE102

akathitaṃ ca

अकथितं च

apādānādi viśeṣaiḥ avivakṣitaṃ kāraṇaṃ karmasañjñam syāt
अपादानादि विषयैः अविवक्षितम् कारकं कर्मसङ्ज्ञं स्यात्

duh-yāc-pac-daṇḍ-rudhi-pracchi-ci-brū-śāsu-ji-math-muṣām |

karmayuk syād akathitaṃ tathā syād nī-hṛ-kṛṣ-vahām ||

दुह्-याच्-पच्-दण्ड्-रुधि-प्रच्छि-चि-ब्रू-शासु-जि-मथ्-मुषाम् |

कर्मयुक् स्याद् अकथितं तथा स्याद् नि-हृ-कृष्-वहाम् ||

All other verbs used in this meaning also are dvikarmaka.

For example bhāṣate, abhidhatte, vakti, etc.

- rāmaḥ gāṃ dogdhi payaḥ
रामः गां दोग्धि पयः
Rama{1} cow {2} milches milk{2}
- rāmaḥ goḥ dogdhi payaḥ
रामः गोः दोग्धि पयः
Rama{1} cow {5} milches milk{2}
- vāmanaḥ baliṃ yācate vasudhām (to beg)
वामनः बलिं याचते वसुधाम्
Vāmana{1} bali{2} begs earth{2}
- vāmanaḥ baleḥ yācate vasudhām
वामनः बलेः याचते वसुधाम्
Vāmana{1} bali{5} begs earth{2}

- rāmaḥ taṇḍulān odanaṃ pacati (to cook)
रामः तण्डुलान् ओदनम् पचति
Rāma{1} uncooked_rice{2} cooked_rice{2} cooks.
- rāmaḥ taṇḍulaiḥ odanaṃ pacati
रामः तण्डुलैः ओदनम् पचति
Rāma{1} uncooked_rice{3} cooked_rice{2} cooks.
- rājā gargaṅ śataṃ daṇḍayati (to punish)
राजा गर्गान् शतम् दण्डयति
King{1} Garga{2} 100{2} punishes.
- rājā gargebhyaḥ śataṃ daṇḍayati
राजा गर्गेभ्यः शतं दण्डयति
King{1} Garga{4} 100{2} punishes.

- rāmaḥ vrajam avaruṇaddhi gām (to block)
रामः व्रजं अवरुणद्धि गाम्
Rāma{1} cattle-shed{2} locks-up cow{2}.
- rāmaḥ vraje avaruṇaddhi gām
रामः व्रजे अवरुणद्धि गाम्
Rāma{1} cattle-shed{7} locks-up cow{2}.
- pathikaḥ māṇavakaṃ panthānaṃ pṛcchati (to ask)
पथिकः माणवकम् पन्थानं पृच्छति
Traveller{1} student{2} road{2} asks
- pathikaḥ māṇavakāt panthānaṃ pṛcchati
पथिकः माणवकात् पन्थानं पृच्छति
Traveller{1} student{5} road{2} asks

- rāmaḥ vṛkṣam avacinoti phalāni (to choose)
रामः वृक्षम् अवचिनोति फलानि
Rāma{1} tree{2} collects fruits{2}.
- rāmaḥ vṛkṣāt avacinoti phalāni
रामः वृक्षात् अवचिनोति फलानि
Rāma{1} tree{5} collects fruits{2}.
- Ācāryaḥ māṇavakaṃ vyākaraṇaṃ brūte (to teach)
आचार्यः माणवकं व्याकरणं ब्रूते
Teacher{1} student{2} grammar{2} tells.
- Ācāryaḥ māṇavakāya vyākaraṇaṃ brūte
आचार्यः माणवकाय व्याकरणं ब्रूते
Teacher{1} student{4} grammar{2} tells.

- Ācāryaḥ māṇavakaṃ vyākaraṇaṃ śāsti (to rule)
आचार्यः माणवकं व्याकरणं शास्ति
Teacher{1} student{2} grammar{2} teaches.
- Ācāryaḥ māṇavakāya vyākaraṇaṃ śāsti
आचार्यः माणवकाय व्याकरणं शास्ति
Teacher{1} student{4} grammar{2} teaches.
- rāmaḥ śataṃ jayati devadattam (to win)
रामः शतं जयति देवदत्तम्
Rāma{1} hundred{2} wins Devadatta{2}
- rāmaḥ śataṃ jayati devadattāt
रामः शतं जयति देवदत्तात्
Rāma{1} hundred{2} wins Devadatta{5}

- rāmaḥ sudhāṃ kṣīranidhiṃ mathnāti (to churn)
रामः सुधां क्षीरनिधिं मथ्नाति
Rāma{1} nector{2} sea{2} churns.
- rāmaḥ sudhāṃ kṣīranidheḥ mathnāti
रामः सुधां क्षीरनिधेः मथ्नाति
Rāma{1} nector{2} sea{5} extracts.
- rāmaḥ devadattaṃ śataṃ muṣṇāti (to steal)
रामः देवदत्तं शतं मुष्णाति
Rāma{1} Devadatta{2} hundred{2} steals
- rāmaḥ devadattat śataṃ muṣṇāti
रामः देवदत्तात् शतं मुष्णाति
Rāma{1} Devadatta{5} hundred{2} steals

- rāmaḥ grāmaṃ ajāṃ nayati (to take)
रामः ग्रामं अजां नयति
Rāma{1} village{2} goat {2} takes.
- rāmaḥ grāme ajāṃ nayati
रामः ग्रामे अजां नयति
Rāma{1} village{7} goat {2} takes.
- rāmaḥ grāmaṃ ajāṃ harati (to take away)
रामः ग्रामं अजां हरति
Rāma{1} village{2} goat {2} takes away.
- rāmaḥ grāme ajāṃ harati
रामः ग्रामे अजां हरति
Rāma{1} village{7} goat {2} takes away.

- rāmaḥ grāmaṃ ajāṃ karṣati (to pull)
रामः ग्रामं अजां कर्षति
Rāma{1} village{2} goat {2} pulls.
- rāmaḥ grāme ajāṃ karṣati
रामः ग्रामे अजां कर्षति
Rāma{1} village{7} goat {2} pulls.
- rāmaḥ grāmaṃ ajāṃ vahati (to carry)
रामः ग्रामं अजां वहति
Rāma{1} village{2} goat {2} carries.
- rāmaḥ grāme ajāṃ vahati
रामः ग्रामे अजां वहति
Rāma{1} village{7} goat {2} carries.